

Høringsvar fra Landsforeningen Autisme, Kreds Sønderjylland vedrørende Handlekataloget "Initiativer for at sikre den strukturelle balance" Haderslev Kommune, Social og Handicapområdet september 2022.

Vi takker for muligheden for at indgive høringsvar. Det fremsendte handlekatalog indeholder spareforslag på områder og tilbud, der allerede nu er for få af i forhold til borgere med autisme/indenfor asf-spektret og deres pårørende. Vi er i Autismeforeningen dybt bekymrede for de meget alvorlige følger som de foreslåede nedlukninger og omstruktureringer vil medføre. Vi mener at hele området i forvejen er stærkt underfinansieret.

At fjerne disse "kan"-tilbud vil blot lægge et endnu større pres på "skal"-tilbud, da endnu flere borgere vil ende i mistrivsel, ensomhed, manglende uddannelse, jobs og bomuligheder. Og flere pårørende vil som følge heraf også komme til at skulle trække på kommunal støtte, miste jobs og arbejdsevne.

Vi har været i dialog med både medlemmer, andre brugere i kommunen samt flere af forvaltningens medarbejdere. Herudover har vi set på en del generelle undersøgelser, rapporter og erfaringer, som kan give indblik i konsekvenserne af de foreslåede tiltag og eventuelt give bud på løsninger. **Se mere sidste side.**

Antallet af mennesker med autisme/indenfor asf-spektret uden uddannelse eller job er pt oppe på ca. 60%, hvilket slet ikke svarer til, hvad mange faktisk vil kunne bidrage med, hvis vi gav de rette rammer for at kunne uddanne sig samt arbejde. Og langt færre ville have brug for fx psykiatri og jobcentre, hvis rammerne og viljen var til det.

Det er ikke muligt at trække tal fra kommunens fagsystem angående borgere med autisme pt. Det har derfor kun været muligt at få nogle tal fra kommunens autisme-konsulent for unge og voksne. *"Hun beretter, at vi aktuelt har 71 borgere i aktive forløb (og starter nye op, når hun har plads i kalender). Derudover deltager der fast mellem 15 og 20 personer i gruppe forløb og mellem 25 og 30 i en netværksgruppe.*

Det er en målgruppe, som vi ikke i øvrigt har et specifikt tilbud til i kommunen."

FORSLAG: Forebyggelse, tidlig indsats, nærhed i sagsbehandling, samarbejde mellem afdelinger, bosted.

Tilvæksten i antal af borgere (børn som voksne) med autisme/indenfor asf-spektret med behov for hjælp skyldes i høj grad strukturer og valg, som kommunen delvist selv kan regulere. Den tidlige indsats for børn og unge fungerer slet ikke. Det skyldes ud fra vore medlemmers konkrete erfaringer især to ting:

1. **Manglende viden og ressourcer** hos personale i **daginstitutioner** og **skoler**, for få ressourcer i **ppr (rådgivende teams)** (hvor der faktisk ER viden) samt delvis samme mangler i **Familiehuset** og i **forvaltningen** på det sociale område. Samtidigt er der trods benægtelse heraf, ikke opbygget reelt **samarbejde på tværs**. **DET KAN KOMMUNEN VÆLGE AT ÆNDRE.**
2. En stor mængde ressourcer (tid såvel som penge) anvendes på **konstant at lave målgruppevurderinger**, så børn, unge og også voksne ryger ud og ind af systemet. Man kan sagtens forblive i en målgruppe, og så **anvende trivselsmålinger til hurtigt at vurdere, hvornår der kan blive brug for støtte**. Det vil betyde en **reelt tidlig og hurtigere indsats**, give mulighed for i højere grad at beholde sagsbehandlere, der kender sager/personer. Det giver en **langt højere og effektivitet og kvalitet**. Samtidigt vil det resultere i **borgere**, der har et **højere funktionsniveau**. For vore borgere betyder det at mange kan få både **uddannelse og job** og faktisk **klare flere ting selv** i hverdagen. **DET KAN KOMMUNEN VÆLGE AT SKABE REELLE MULIGHEDER FOR.**

Stol på og styrk kommunens Autismekonsulenter (ppr/rådgivende teams + jobcenter), giv dem større råderum til selvstændigt at planlægge og udøve deres hverv. Det giver **hurtig, effektiv og kompetent indsats**. Skab et **bosted med den nødvendige ro og veluddannet personale** med tid (**spar udenkommunale udgifter + sælg pladser**)

Se skabelon næste side – her er de enkelte spareforslag samlet i grupper og kommenteret.

I følgende skabelon har vi indsat høringssvar til de punkter i kataloget, som vi mener har særlig betydning for vore medlemmer.

Forslag	Høringssvar
<p>Bosteder, forslag nr. 1, 5, 13, 21, 30</p>	<p>Der er i forvejen ikke målrettede bosteder for vores målgruppe, og vore borgere placeres derfor typisk på de nævnte bosteder (Catharinahjemmet, Klosterbo, Digagergård, Odinsgården (her især Hus F), aflastning på Damgården).</p> <p>Vores målgruppe har brug for en høj grad af tryghed, sikkerhed og struktur samt faste og velfungerende relationer. Lukninger eller omstruktureringer her vil have langtrækkende konsekvenser. Disse borgere kan typisk ikke bo alene på værelser eller i lejlighed, da bostøtteordninger til disse oftest hårdt ramte borgere ikke vil være tilstrækkeligt, med mindre man fx har en fast bostøtte fx 8-16 timer pr døgn.</p> <p>Forslag: Opret et bosted i kommunen, fx via omstruktureringer, kun målrettet autister, og med flere afdelinger alt efter funktionsniveau, samt ansæt veluddannet personale med kendskab til autisme. Der skal både være midlertidige pladser til unge, der har brug for at lære at blive selvstændige og længerevarende/faste, for voksne, der har brug for en fast base hele livet. Der vil så også blive mulighed for ikke at skulle lave så mange udenkommunale placeringer og på længere sigt måske endda mulighed for at tilbyde andre kommuner denne service, og dermed få indtægter.</p> <p>En tidlig indsats for børn og unge vil i øvrigt betyde, at færre har brug for bosteder i så lang tid som nu, og at nogle af dem, der er placeret udenkommunalt vil kunne fungere bedre end nu (fx fordi der ikke bliver tale om at de udvikler følgelidelser som fx misbrug, psykoser og PTSD mm.)</p>
<p>Det udenkommunale område, nr. 11</p>	<p>Borgere fra vores målgruppe er placeret udenkommunalt efter mange og svære forløb indenfor kommunen, som har vist sig ikke at være tilstrækkelige. Disse borgere har brug for veluddannet personale og rette, rolige rammer, som kommunen ikke råder over. Mange af disse er stadig hårdt ramt efter årevis af fejlplaceringer og fejlløsninger, og flere af dem er derfor blevet såkaldt "tunge" sociale og psykiske sager, der har brug for megen støtte.</p> <p>Forslag – vi gentager fra ovenstående områder: Opret et bosted i kommunen, fx via omstruktureringer, kun målrettet autister, og med flere afdelinger alt efter funktionsniveau, samt ansæt veluddannet personale med kendskab til autisme. Der skal både være midlertidige pladser til unge, der har brug for at lære at blive selvstændige og længerevarende/faste, for voksne, der har brug for en fast base hele livet. Der vil så også blive mulighed for ikke at skulle lave så mange udenkommunale placeringer og på længere sigt måske endda mulighed for at tilbyde andre kommuner denne service, og dermed få indtægter.</p> <p>En tidlig indsats for børn og unge vil i øvrigt betyde, at færre har brug for bosteder i så lang tid som nu, og at nogle af dem, der er placeret udenkommunalt vil kunne fungere bedre end nu (fx fordi der ikke bliver tale om at de udvikler følgelidelser som fx misbrug, psykoser og PTSD mm.)</p>

<p>Reduktion af vikarbudget på Handicapområdet. Nr. 27</p>	<p>Vore borgere har brug for en fast og tryk hverdag med kendte personer, som de kan komme i kontakt med. En sådan vikarreduktion vil både betyde nedslidning af det tilstedeværende personale og dermed større udskiftning og sygdom i personalegruppen. Det vil medføre endnu flere perioder, hvor der enten ikke er noget personale eller er for få tilstede.</p> <p>Vore borgere bliver ofte enten udadreagerende (dvs. risiko for vold) eller selvskadende i sådanne situationer.</p> <p>Forslag: Der er brug for faste og kendte vikarer. En nedslidning og konstant udskiftning af personale er i længden dyrere, end et fast og velfungerende team.</p>
<p>Væresteder. Nr. 7, 12, 14, 24</p>	<p>Værestederne (Regnbuen og Kolibrien i Vojens samt Et rart sted at være, Brugerhuset, Parasollen og Borgercafeen i Haderslev) er for mange af vore brugere de steder, hvor de frit kan komme og skabe relationer eller træne socialt samvær, hvilket er en stor og svær opgave for mange af vore borgere med autisme. Stederne er en vægtig del i arbejdet mod at kunne forhindre ensomhed.</p> <p>Ifølge vort kendskab til området, kommer flere af vore borgere på Kolibrien, og en sammenlægning med fx Regnbuen, vil komme til at presse en del med autisme/på asf-spektret ud af det i forvejen meget lille sociale tilknytning de har. De vil derfor få brug for massivt mere bostøtte end hidtil.</p> <p>Vi har ingen tal på hvor mange der kommer de forskellige steder, men ved at flere via værestederne har kunnet stabilisere deres liv samt endda har kunnet finde hjælp til udredning, der har forhindret endnu større brug for støtte eller hjælp.</p> <p>En stor del af brugerne på Et rart sted at være samt Brugerhuset er desuden pårørende til borgere med autisme/på asf-spektret. De er typisk presset ud i større social isolation, da de har måttet påtage sig at støtte op om deres børn, unge og ofte også voksne børn med udfordringer, da der mangler kvalificeret støtte og forståelse for autisme bredt set. De finder her et fællesskab, der forstår deres udfordringer og støtter op, så de kan bære deres børn/unge/voksne til en vis grad og måske endda samtidigt passe job og andre børn.</p> <p>Forslag: Lad disse velfungerende steder bestå, de giver besparelser på mange andre områder. Fjernes de, opstår der bare langt større udgifter andre steder, fx i form af brug for bostøtte, arbejdsløshedsunderstøttelse, sygedagpenge.... Etc.</p> <p>Vi gentager delvis fra ovenstående: En tidlig indsats for børn og unge vil i øvrigt betyde, at færre har brug for væresteder i samme grad som nu, da en del af dem vil kunne fungere bedre end nu (fx fordi der ikke bliver tale om at de udvikler følgelidelser som fx misbrug, psykoser og PTSD mm.)</p>
<p>Beskæftigelse og værksteder, nr. 2, 29</p>	<p>Vi har kendskab til borgere med autisme på Digagergård, der vil miste grundlaget for at kunne have en fast og struktureret hverdag samt have følelsen af at de bidrager til samfundet ved at kunne gå på arbejde i disse trygge rammer, med personale, der kender til og kan håndtere de udfordringer, borgere med autisme kan have.</p> <p>Schaumann vil være et oplagt sted for de af vore borgere, der har brug for ekstra megen ro og overskuelighed.</p>

	<p>Forslag: Læg endnu flere kommunale opgaver, der alligevel skal løses, ud til fx Digagergård. Lad være med at tænke i "kasser", tænk i en hel kommune, der har opgaver, der skal løses og borgere, der fungerer godt i det lange løb.</p> <p>En tidlig indsats for børn og unge vil i øvrigt betyde, at langt flere vil kunne gennemføre en uddannelse, kunne fungere i fx flexjobs og generelt klare hverdagen i højere grad end nu (fx fordi der ikke bliver tale om at de udvikler følgedidelser som fx misbrug, psykoser og PTSD mm.)</p>
Tryghedsskabende indsatser, nr. 20	<p>Vore brugere har i høj grad gjort brug af fx de digitale fællesskaber, der for dem er en tryk indgang til at turde det sociale samvær samt også giver mulighed for at møde andre, selv om man i lange perioder ikke kan komme ud, fx grundet angst eller PTSD. Også de andre tilbud på dette område er for mange de eneste muligheder, det er fx oftest i ydertimer/nætter, at borgere er i risiko for fx at måtte indlægges, hvis ikke der er en livline at trække på.</p> <p>Forslag: Da vi mangler trygge bosteder og nok bostøtte til en del af vores målgruppe, er disse initiativer faktisk den billigere løsning allerede. For mange af vore borgere er den digitale indgang til fællesskaber eneste reelt mulige i perioder under pres. Digitale løsninger er desuden ofte langt billigere end dem, der kræver lokaler og personale på stedet.</p>
Omstrukturering §99 – opsøgende arbejde	<p>Vi har kendskab til flere voksne med autisme, der via denne kontakt har fået hjælp nok og selvindsigt i det lange løb, så de har kunnet få udredning, målrettet hjælp og derpå faktisk blive velfungerende borgere.</p> <p>En del af vore borgere ryger ud i selvmedicinering/misbrug, og her er denne ordning uundværlig.</p> <p>En tidlig indsats for børn og unge vil i øvrigt betyde, at færre vil kunne få brug for dette tilbud i længden, fx fordi der ikke bliver tale om at de udvikler følgedidelser som fx misbrug, psykoser og PTSD mm.</p>

Brug kommunens Autismekonsulenter og deres erfaringer "fra gulvet"! Faktisk ringer forældre fra andre kommuner og spørger, om hjælp – **Haderslev Kommune har stærke ressourcer, styrk dem, stol på deres kompetencer og sælg fx jeres viden til nabokommunerne! Sørg for de kan findes på hjemmesiden!**

Uddannelse, fejlslået inklusion. Næsten halvdelen af elever med autisme, magter ikke skolen i dens nuværende form! Se mere herom i fx [Landsforeningen Autismes Inklusionsundersøgelse 2021](#) og Socialstyrelsens [Børn med autisme og skolevægring](#). De foreslåede "**Mellemformer**" som folkeskolen i kommunen arbejder på lige nu, har enkelte gode elementer, mens andre dele vil betyde reel eksklusion.

Levevilkår og beskæftigelse for borgere med autisme/på asf-spektret. Se fx [Landsforeningen Autismes Levevilkårsundersøgelse](#) og [Nationalplan for beskæftigelse](#) samt [Socialstyrelsens Viden til gavn om Autisme og job \(2022\)](#)

Undersøgelse af **konsekvenser for pårørende/forældre**, hvis deres børn og unge (også voksne unge) kommer i mistrivsel, herunder deres sårbarhed, stress, påvirkning af arbejdssituation, isolation, påvirkning af netværk, oplevelse af kontakten med kommune og skole,: [2017](#) + [2018](#) + [2019](#)

Med venlig hilsen *Malene Jørgensen* (formand) og *Christa Erichsen* (næstformand), *Rie Jørgensen* (bestyrelsesmedlem) i Landsforeningen Autisme, Kreds Sønderjylland.